Euthanasie bij personen met dementie: Een scoping review van de empirische evidentie over de stakeholders

Haio: De Roo Tom Tadeusz , V.U.B.
Promotor: DEVROEY Dirk , V.U.B.
Praktijkopleider: DESFOSSES Jurgen , HENDRICKX Elke , SCHMITZ Tom

Context: Euthanasie bij personen met dementie is een complex en maatschappelijk relevant vraagstuk. Deze scoping review brengt de empirische evidentie over euthanasie en hulp bij zelfdoding bij dementie in kaart, met aandacht voor de perspectieven van betrokken stakeholders.

Onderzoeksvraag: Welke empirische evidentie bestaat er over euthanasie of hulp bij zelfdoding bij dementie vanuit het perspectief van personen met dementie, mantelzorgers en zorgverleners?

Methode: PubMed/MEDLINE en Embase werden doorzocht naar Nederlandstalige en Engelstalige empirische studies rond euthanasie bij dementie. Studies werden gescreend op basis van vooraf bepaalde inclusie- en exclusiecriteria. In totaal werden er 21 studies geïncludeerd waarvan het grootste deel uit Nederland en Canada kwamen. Er vond een data-extractie plaats waarna een thematische analyse werd uitgevoerd op basis van vooraf opgesteld thematisch kader

Resultaten: De aanvaardbaarheid van euthanasie bleek afhankelijk van onder meer het stadium van dementie, zichtbaar lijden en de aanwezigheid van een Advance Euthanasia Directive (AED). Artsen waren doorgaans terughoudender dan andere stakeholders, waarbij principiële steun niet noodzakelijk gepaard ging met bereidheid tot uitvoering. Besluitvorming werd bemoeilijkt door onzekerheid over wilsbekwaamheid, ondraaglijk lijden en de actuele euthanasiewens. Een AED kon richting geven, maar werd vooral beschouwd als onderdeel van een dynamisch Advance Care Planning (ACP)-proces. Familie speelde een belangrijke ondersteunende en interpreterende rol, maar kon ook druk en conflicten veroorzaken. Personen met dementie werden in slechts twee van de 21 studies rechtstreeks als deelnemers betrokken.

Conclusie: Euthanasie bij dementie is een contextafhankelijk en dynamisch proces waarbij meerdere partijen betrokken zijn. Verder onderzoek is nodig naar de perspectieven en ervaringen van personen met dementie tijdens hun ziekteproces.